

Inbreng consultatie DNB Wwft Q&As and Good Practices

Den Haag, 30 november 2023

Holland Quaestor (HQ) – branchevereniging van trustkantoren in Nederland – heeft met belangstelling kennisgenomen van de DNB Wwft Q&As and Good Practices. Wij waarderen het zeer dat kan worden meegedacht. Onze reactie treft u hieronder aan. Wij beginnen met enkele algemene opmerkingen en vragen. Vervolgens gaan we in op de inhoud van de Q&A en GP.

1. Generieke observaties

Presentatievorm

HQ is van mening dat de presentatievorm goed in elkaar staakt. Het dient het doel waar het toe moet leiden, een uitleg en motivatie hoe de invulling en toepassing van de wettelijke vereisten kan worden ingevuld. Op deze wijze is informatie is goed en makkelijk te vinden, de indeling is logisch en er is op praktische wijze toelichting op de normen van de wet gegeven.

Wel valt op dat de nieuwe vorm minder uitgebreide uitleg geeft over de verschillende onderwerpen waar de Wwft uit bestaat. Het is korter, soms minder uitgebreid dan de huidige vorm. Bijvoorbeeld het onderwerp integere bedrijfsvoering is niet meer specifiek toegelicht. Voor het onderwerp identificatie en verificatie van identiteit is de toelichting ingekort ten opzichte van de Leidraad Wwft en Sw.

Concretere handvatten

Een groot aantal Q&A en good practices is erg algemeen opgesteld. Wat dit concreet inhoud voor de dagelijkse praktijk is niet af te leiden. Een aantal voorbeelden:

- GP3.5 Wat zijn dan de maatregelen en hoe worden deze minder intens toegepast? Waarin zit het verschil met de standaard maatregelen?
- GP3.10. Wat beoordeel je om te bepalen of iemand 'wel het recht heeft om belangrijke beslissingen' te nemen en wat betekent 'belangrijke beslissingen'. Dit is bij uitstek een belangrijke afweging. Dit kan bij verschillende partijen mogelijk tot uiteenlopende conclusies leiden. Daarom is het raadzaam om dit meer te specificeren. Op grond van welke documenten of indicaties komt men tot deze conclusie? En wat zijn indicatoren voor 'belangrijke beslissingen'?
- GP3.25 Er worden indicatoren genoemd, maar deze blijven nog erg algemeen. Hoe werkt dit specifiek uit en wat wordt bedoeld met opgegeven herkomst, welke leeftijd, wat voor soort activiteiten?
- GP3.50 Er is een opsomming gemaakt van een aantal aanvullende maatregelen. Dit overzicht is niet erg vernieuwend of specifiek. Meer GP met meer voorbeelden voor verschillende sectoren zou een goed inzicht geven.

Er zijn bijvoorbeeld een aantal zeer goede voorbeelden die concreet maken wat de bedoeling is.

- GP3.8 geeft een concreet handvat van een handreiking hoe je dit in de praktijk kan doen met specifieke maatregelen.
- Net als GP 3.48 en GP4.9

2. Overwegingen per onderwerp

Inleiding (1)

Sanctiewet

In de inleiding wordt de SW aangehaald als volgt: *Het deel over de Sanctiewet dat in de huidige DNB Leidraad Wwft & Sw staat, zal in afwachting op het nieuw wettelijk kader, opnieuw worden gepubliceerd in een afzonderlijk document.* Betekent dit dat tot die tijd de leidraad Wwft en SW versie december 2020 geldend is en zal blijven voor het deel voor SW?

Trustkantoren

In voetnoot 5 staat: *Voor trustkantoren geldt in het bijzonder ook de Wtt 2018. Daarmee gelden voor trustkantoren aanvullende eisen waar dit document geen nadere aandacht aan besteedt.* En in de tweede alinea staat *Daarmee gelden voor trustkantoren aanvullende eisen waar dit document geen nadere aandacht aan besteedt.* In voetnoot 8 wordt aangegeven: *De Good Practices voor de trustsector worden momenteel herzien*

Voor de trustkantoren is dit deze nieuw opgestelde Q&A/Good Practices Wwft een basisdocument, maar op veel punten moet de trustsector de regels zelf invullen. De huidige good practices zijn niet uitgebreid gericht op cliëntenonderzoek, risicomangement en onderzoek naar vermogen. De factsheet dateert van 2019 en geeft geen echte duiding. Te denken valt onder andere aan het opvragen van de herkomst van vermogen van een pseudo-UBO.

Status Q&A en Status Good Practices

Door DNB uitgevaardigde Q&As geven aan hoe DNB naar de invulling en toepassing van wettelijke normen kijkt.

Good Practices bevatten suggesties of aanbevelingen voor instellingen. Het zijn voorbeelden van mogelijke toepassingen die naar het oordeel van DNB goede invulling kunnen geven aan de verplichtingen uit wet- en regelgeving. Instellingen zijn vrij om een andere toepassing te kiezen, zolang men anderszins voldoet aan de wet- en regelgeving en dit gemotiveerd kan aantonen.

Hoe wordt dit in praktijk toegepast bij toezichtsonderzoeken van DNB? Is er een voorbeeld te noemen waaruit blijkt hoe het gebruik van deze Q&A/Good Practices Wwft kunnen worden gebruikt in toezicht sferen?

Risicobeheersing en bedrijfsvoering (2.1)

In dit deel wordt de bedrijfsvoering niet nader toegelicht wat wel het geval is in de oude guidance. Het valt aan te raden om in 2.1 dit kort uit te werken. In de eerste alinea van 2.1.2 wordt dit erg kort ingeleid.

Risicoanalyse (2.1.1)

In QA.2.1 wordt vermeld: *Het ligt voor de hand, hoewel niet verplicht, dat de risicoanalyse uit hoofde van de Wwft onderdeel is van de SIRA als de instelling tevens verplicht is om een SIRA op te stellen.* Omdat een SIRA niet voor alle ondertoezichtstaande ondernemingen verplicht is, is duidelijke benadering en uitleg erg van belang.

DNB is al geruime tijd bezig met de update van de <https://www.dnb.nl/media/2vqbu1cv/good-practices-integriteitrisicoanalyse.pdf>. Wanneer kunnen we deze update verwachten? Dit is een belangrijk stuk voor alle ondertoezichtstaande ondernemingen. In QA2.2 wordt verwezen naar de good practices uit de good practices integriteitrisicoanalyse. De opzet van een SIRA is daar uitvoerig beschreven. Echter scenario's zijn summier en er wordt geen uitleg gegeven waar een scenario aan moet voldoen. Ondertoezichtstaande ondernemingen moeten het wiel telkens opnieuw uitvinden. DNB heeft inmiddels veel SIRA's gezien en het zou erg op prijs worden gesteld als verdere good practices voor het opstellen van de daadwerkelijke scenario's en de bijbehorende maatregelen worden gedeeld.

Beheersmaatregelen (2.1.2)

QA.2.10 is vrij algemeen. Is het mogelijk om in een GP een aantal maatregelen op te nemen waar een instelling aan kan denken. Bijvoorbeeld valt te denken aan dat een verklaring omtrent gedrag kan worden opgevraagd.

Toetsen beheersmaatregelen en controleren naleving (2.1.3)

Compliance is in deze paragraaf opgenomen als onderdeel van het *toetsen van beheersmaatregelen*. QA.2.12 geeft wel een juiste afspiegeling van de rol van de compliance functie, maar Compliance is een onderdeel van de beheerste en integere bedrijfsvoering, in de hoedanigheid van de tweedelijnsfunctie. Dit is daarmee al onderdeel van de *beheerste bedrijfsvoering*, dus zou al genoemd moeten worden in 2.1 en/of 2.1.2 bijvoorbeeld als GP 3 lines of defense model. Wellicht kan DNB verder inzoomen op wat de Wwft verwacht ten aanzien van de bedrijfsvoering, dit is breder dan alleen de risicobeheersing. 2.1 heeft wel de titel maar wordt verder niet ingeleid in de introductie van dit hoofdstuk.

Zakelijke relatie of relevante incidentele transactie (3.1)

Voor de “zakelijke relatie” kan DNB wellicht een aantal voorbeelden van verschillende sectoren laten zien, wat er kan worden verstaan onder zakelijke relatie. Deze interpretatie kan namelijk tot een variëteit aan zakelijke relaties leiden. In 3.1 wordt nu slechts de wettekst opgenomen. Wat betekent dit in de praktijk?

Uiteindelijk belanghebbende (UBO) & Pseudo-UBO (3.4.2)

Het onderwerp hoe een UBO wordt gekwalificeerd is kort beschreven in QA3.16. De praktijk leert dat deze kwalificatie onder de verschillende partijen die betrokken zijn bij een cliënt of zakelijke relatie tot een andere afweging kunnen komen. Dit speelt met name bij complexe structuren, stichtingen of partnerschappen. Dit onderdeel vergt mogelijke nadere toelichting met concrete voorbeelden hoe te komen tot een juiste afweging en motivatie.

Bron van middelen (3.4.5)

Voor het onderzoek naar de bron van middelen is weinig aandacht en het wordt erg kort besproken. Het is een onderdeel dat niet een zwart / wit benadering kent. Er is wel toegelicht wanneer het moet in QA3.28 en of dit het gehele vermogen moet betreffen (QA3.30). Maar juist een moeilijk deel, wat een grijs gebied is, het onderzoeken van wat de herkomst is, hoe dit te doen, en hoe dit te analyseren en te beoordelen met daarbij een uiteenzetting van onderzoeksstappen en juiste vastlegging van motivatie hoe tot deze stappen en hoe een conclusie volgt uit de analyse, is niet beschreven. Een extra QA is wenselijk en GP3.26 zou verder uitgebreid kunnen worden. In GP 3.25 worden indicatoren voor diepgang

beschreven. Wat er moet gebeuren met deze indicatoren en voorbeelden hoe het onderzoek hierop aan te passen zouden veel meer duidelijkheid bieden.

Omgang met hoogrisicolanden (3.6)

Onderdeel 3.6 is onduidelijk en lastig te plaatsen voor de verschillende diensten.

Wat is de definitie van transactie – zie definitie

Omgang met overige hogere risico's en verscherpt cliëntenonderzoek (3.7)

Dit hoofdstuk behandelt een erg belangrijk onderwerp. Het is raadzaam dit verder uit te werken. Bijvoorbeeld het toelichten wat wordt bedoeld met *gerelateerd aan* in de vraag QA3.37 *elke transactie gerelateerd aan een HRTC*. Het is niet duidelijk waar deze relatie precies begint en ophoudt.

Omgang met overige hogere risico's en verscherpt cliëntenonderzoek (3.7)

Het hoofdstuk EDD geeft QA3.49 en GP3.40 geeft onvoldoende handvatten om EDD toe te passen. Nu EDD een erg belangrijk onderdeel is van het cliëntenonderzoek, kan er verder worden ingegaan op de verwachtingen hoe dit moet worden toegepast.

In GP3.41 wordt gerefereerd aan landen met een hoger corruptierisico. Om duidelijkheid te verschaffen over welke landen dit zijn, kan de lijst of een referentie naar de lijst worden opgenomen.

QA3.46 geeft antwoord op de vraag of een verhoogd risico factoren leiden tot een hoog risico classificatie. In QA 3.43 wordt uitgelegd, *deze factoren [van bijlage III] geven een indicatie wanne[er] er sprake is van een potentieel hoger risico*, dus het is een indicatie. De vraag of bijlage III dus dan moet leiden tot EDD zou nog specifiek kunnen worden beantwoord, door te verduidelijken of in de situatie van een hoog risico classificatie altijd EDD moet worden toegepast. Dus is hoog risico anders of gelijk aan EDD?

Risicoprofiel (3.8)

Dit onderwerp is een zeer belangrijk onderdeel van het CDD en acceptatie. In deze Q&A lijkt dit een onderbelicht onderwerp. Kan er een aantal voorbeelden worden gegeven van hoe risico's te identificeren en mitigeren; hoe ziet het er in de praktijk uit? Meer GPs zijn behulpzaam hierbij.

Cliëntenonderzoek: voortdurende controle (4)

Het hoofdstuk 4 start met transactiemonitoring. Een introductie van wat voortdurende controle is en dat de het als volgt is opgenomen in de wet (art 3.2.d Wwft): *voortdurende controle op de zakelijke relatie **en** de tijdens de duur van deze relatie verrichte transacties uit te oefenen, teneinde te verzekeren dat deze overeenkomen met de kennis die de instelling heeft van de cliënt en diens risicoprofiel*. Dit is niet direct duidelijk bij de start van het hoofdstuk. Hier kan al worden toegelicht dat het bestaat uit (1) review van de cliënt en (2) pre en post event transactiemonitoring, voordat paragraaf 4.1 start.

Transactiemonitoring (4.1)

QA4.1 meer dan alleen bijvoorbeeld betalingstransacties. Wat zijn deze? De uitwerking van het begrip *transactie* kan verder worden toegelicht gelinkt aan de verschillende dienstverleners. De verschillende diensten maken dat transactiemonitoring heel anders moet / kan worden toegepast. Zo ook kan dit verduidelijkt worden in QA4.6, waar over transactieprofiel wordt gesproken. Wat als de diensten bestaan uit slechts het maken van de jaarverslagen of corporate secretarial werk? Hoe stel je dan een transactieprofiel op?

Post-transactiemonitoring & detectie ongebruikelijke transacties (4.1.3)

QA4.13 is erg kort beantwoord. De vraag is wel erg relevant. Hier wordt gesproken over *transacties die gerelateerd zijn aan de dienstverlening van de instelling*. Wat als de diensten bestaan uit slechts het maken van de jaarverslagen of corporate secretarial werk, dat wat niet geldelijke transacties zijn? Een aantal voorbeelden of verdere uitleg zal meer duidelijkheid geven.